

23. 7. 68

De Europæiske Fællesskabers Tidende

Nr. L 175/1

RÅDETS FORORDNING (EØF) Nr. 1017/68

af 19. juli 1968

om anvendelse af konkurrenceregler for transport med jernbane, ad landeveje og sejlbare vandveje

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig artiklerne 75 og 87,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Det europæiske Parlament¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det økonomiske og sociale Udvalg²⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

I medfør af Rådets forordning nr. 141 om ikke-anvendelse af Rådets forordning nr. 17 på transportsektoren³⁾, finder forordning nr. 17⁴⁾, ikke anvendelse på aftaler, vedtagelser og samordnet praksis på transportområdet, som medfører en fastsættelse af befordringspriser og -vilkår, begrænsning af eller kontrol med udbudet af transportydelser eller opdeling af transportmarkederne, og heller ikke på udnyttelse af en dominerende stilling på transportmarkedet efter traktatens artikel 86;

for transport med jernbane, ad landeveje og sejlbare vandveje er denne ikke-anvendelse i henhold til forordning nr. 1002/67/EØF⁵⁾ begrænset til 30. juni 1968;

fastsættelsen af konkurrenceregler for jernbane-, landevejs- og vandvejstrafikken er en foranstaltning, der vedrører såvel den fælles transportpolitik som den almindelige erhvervs politik;

ved fastsættelsen af de på disse områder anvendelige konkurrenceregler bør der tages hensyn til de særlige forhold, der gælder på transportområdet;

konkurrencereglerne på transportområdet afviger fra de almindelige konkurrenceregler; derfor skal der gives virksomhederne mulighed for at få kendskab til de regler, der skal anvendes i hvert enkelt tilfælde;

indførelse af konkurrenceregler, der gælder for transport, gør det ønskeligt at lade disse regler omfatte såvel visse virksomhedssammenslutningers fælles finansiering eller fælles erhvervelse af transportmateriel eller -tilbehør til fælles anvendelse som også dele af den virksomhed, som støtteerhvervene på transportområdet udøver i forbindelse med transport med jernbane, ad landeveje og sejlbare vandveje;

for at handelen mellem medlemsstater ikke skal blive påvirket, og konkurrencen inden for fællesmarkedet ikke skal blive fordrejet, bør aftaler mellem virksomheder, vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder og samordnet praksis mellem virksomheder samt misbrug af en dominerende stilling på fællesmarkedet, der kunne have sådanne virkninger, af principielle grunde forbydes, for så vidt angår de tre ovennævnte transportgrene;

visse arter af aftaler, vedtagelser og samordnet praksis på transportområdet, som udelukkende har til formål og muliggør indførelsen af tekniske forbedringer eller teknisk samarbejde, kan undtages fra kartelforbudet, idet de bidrager til forbedring af produktiviteten. Rådet kan på baggrund af erfaringer og som følge af anvendelsen af denne forordning finde anledning til på forslag af Kommissionen at ændre listen over disse arter af aftaler;

for at fremme en forbedring af den undertiden alt for stærkt opsplittede erhvervmæssige struktur inden for landevejs- og vandvejstrafikken bør endvidere aftaler, vedtagelser og samordnet praksis, der har til formål at skabe og drive virksomhedssammenslutninger inden for disse to transportgrene til udførelse af be-

¹⁾ EFT nr. 205 af 11. 12. 1964, s. 3505/64.

²⁾ EFT nr. 103 af 12. 6. 1965, s. 1792/65.

³⁾ EFT nr. 124 af 28. 11. 1962, s. 2751/62.

⁴⁾ EFT nr. 13 af 21. 2. 1962, s. 204/62.

⁵⁾ EFT nr. 306 af 16. 12. 1967, s. 1.

fordringsopgaver, herunder fælles finansiering eller erhvervelse af transportmateriel eller -tilbehør til fælles brug, undtages fra kartelforbudet. En sådan generel undtagelse kan kun gives, såfremt en sammenslutnings samlede lastekapacitet ikke overstiger en bestemt maksimalgrænse, og de i sammenslutningen deltagende enkeltvirksomheders individuelle kapacitet ikke overskrider bestemte grænser, der er fastsat således, at ingen af disse virksomheder kan opnå en dominerende stilling inden for sammenslutningen. Kommissionen skal dog have mulighed for at skride ind, hvis sådanne aftaler i det enkelte tilfælde har virkninger, som er uforenelige med betingelserne for, at et kartel kan anerkendes som tilladeligt, og som udgør et misbrug af undtagelsen. Den omstændighed, at en virksomhedssammenslutning disponerer over en samlet lastekapacitet, der overskrider den fastsatte maksimalgrænse, eller på grund af de i sammenslutningen deltagende enkeltvirksomheders individuelle kapacitet ikke kommer i betragtning med hensyn til den generelle undtagelse, udelukker dog ikke, at det kan dreje sig om en tilladelig aftale, en tilladelig vedtagelse eller en tilladelig samordnet praksis, såfremt disse opfylder de i denne forordning herfor fastsatte forudsætninger;

fører en aftale, en vedtagelse eller en samordnet praksis til en forbedring af transportydelsernes kvalitet eller til fremme af kontinuitet og stabilitet i tilfredsstillelsen af transportbehovet på de markeder, hvor udbud og efterspørgsel er underkastet stærke tidsbestemte svingninger, eller til forøgelse af virksomhedernes produktivitet eller til fremme af den tekniske eller økonomiske udvikling, bør forbudet kunne erklæres for uanvendeligt. Det er dog en forudsætning herfor, at aftalen, vedtagelsen eller den samordnede praksis i rimeligt omfang tager hensyn til transportforbrugernes interesser, ikke pålægger de pågældende virksomheder begrænsninger, som ikke er nødvendige for at nå ovennævnte mål, og ikke giver disse virksomheder mulighed for at udelukke konkurrencen på en væsentlig del af det pågældende transportmarked, også under hensyntagen til konkurrence fra de andre transportgrene som alternativ transportmulighed;

så længe Rådet ikke har bragt nogen egnede foranstaltninger i anvendelse inden for rammerne af den fælles transportpolitik til at sikre stabiliteten på et transportmarked, bør — når Rådet har konstateret en krisituation — på det pågældende marked de aftaler godkendes, der er nødvendige for at nedbringe de forstyrrelser, der følger af transportmarkedets struktur;

medlemsstaterne bør på jernbane-, landevejs- og vandvejstrafikkens område med hensyn til offentlige virksomheder og virksomheder, som de indrømmer særlige eller eksklusive rettigheder, ikke træffe eller opretholde foranstaltninger, der strider imod denne forordning. Ligeledes bør virksomheder, som det er overladt at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, undergives denne forordnings be-

stemmelser, for så vidt anvendelsen af bestemmelserne ikke retligt eller faktisk er til hinder for opfyldelsen af de særlige opgaver, som er betroet virksomhederne; dog må udviklingen af samhandelen ikke derved påvirkes i et sådant omfang, at det strider mod Fællesskabets interesse. Kommissionen skal have mulighed for at påse, at disse principper bringes i anvendelse og til dette formål at meddele passende direktiver eller beslutninger til medlemsstaterne;

de nærmere retningslinier for anvendelsen af de materielretlige regler, som fastsættes i denne forordning, skal udformes således, at de dels giver sikkerhed for et effektivt tilsyn og mest muligt forenkler den administrative kontrol, dels tilgodeser kravet om retssikkerhed for virksomhederne;

det påhviler i første række virksomhederne selv at bedømme, hvorvidt deres aftaler, vedtagelser eller samordnede praksis i højere grad har konkurrencebegrænsende virkninger end sådanne økonomisk gunstige virkninger, der kan gøre disse begrænsninger rimelige; de bør på denne måde på eget ansvar konstatere det lovlige eller ulovlige ved disse aftaler, vedtagelser eller denne samordnede praksis;

det bør derfor tillades virksomhederne at afslutte og anvende aftaler uden at skulle offentliggøre dem; der består således en risiko for, at de kan blive erklæret ugyldige med tilbagevirkende kraft i tilfælde af, at disse aftaler skulle blive efterprøvet på grundlag af en klage eller af Kommissionen på embeds vegne; det skal dog ikke være udelukket, at disse aftaler med tilbagevirkende kraft findes lovlige, såfremt en sådan efterfølgende undersøgelse finder sted;

i visse tilfælde kan virksomhederne dog ønske de kompetente myndigheders hjælp til at opnå sikkerhed for, at deres aftaler, vedtagelser eller samordnede praksis er i overensstemmelse med de gældende forskrifter. Med henblik herpå bør der indføres en fremgangsmåde, efter hvilken der skal indgives en ansøgning til Kommissionen, og det væsentlige indhold af denne ansøgning offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, således at en interesseret tredjemand kan meddele sine bemærkninger til den pågældende aftale. Indgiver medlemsstaterne eller en interesseret tredjemand ingen klager, og meddeler Kommissionen ikke inden for en fastsat frist ansøgerne, at der hersker betydelig tvivl med hensyn til den pågældende aftales tilladelighed, anses aftalen som fritaget fra forbudet for den forløbne tid og for de følgende tre år;

da de aftaler, som er nødvendige for i tilfælde af en af Rådet konstateret krisituation at reducere de forstyrrelser, der følger af transportmarkedets struktur, er af undtagelsesmæssig karakter, bør det bestemmes, at virksomheder, der ønsker at opnå god-

kendelse af en sådan aftale, skal anmelde denne for Kommissionen. Kommissionens godkendelse skal først have virkning fra den dato, hvor den vedtages. En sådan godkendelse må ikke gælde for mere end tre år fra Rådets konstatering af krisituationen, og fornyelsen af beslutningen skal være afhængig af, at Rådet på ny konstaterer en krisituation. Under alle omstændigheder ophører godkendelsen med at have gyldighed senest seks måneder efter det tidspunkt, på hvilket Rådet har bragt egnede foranstaltninger til sikring af stabiliteten på det af aftalen berørte transportmarked i anvendelse;

for at sikre en ensartet anvendelse inden for det fælles marked af konkurrencereglerne for transport er det nødvendigt at fastsætte de regler, efter hvilke Kommissionen i nær og stadig forbindelse med medlemsstaternes kompetente myndigheder kan træffe de til anvendelsen af disse konkurrenceregler fornødne foranstaltninger;

med henblik herpå bør Kommissionen kunne få bistand fra medlemsstaternes kompetente myndigheder og desuden inden for hele fællesmarkedets område have beføjelse til at anmode om oplysninger og foretage efterprøvninger, som er nødvendige for at konstatere tilstedeværelsen af aftaler, vedtagelser og samordnet praksis, der er forbudt i henhold til denne forordning, samt af misbrug af en dominerende stilling, som er forbudt i henhold til denne forordning;

såfremt der ved anvendelse af forordningen i en bestemt sag efter en medlemsstats opfattelse opstår spørgsmål af principiel karakter vedrørende den fælles transportpolitik, bør Rådet have mulighed for at undersøge disse principielle spørgsmål. Det er formålstjenligt, at alle spørgsmål af generel karakter, der følger af iværksættelsen af konkurrencepolitikken på transportområdet, kan indbringes for Rådet. En fremgangsmåde skal fastsættes for at sikre, at beslutningen om at anvende denne forordning i en bestemt sag først vedtages af Kommissionen efter Rådets undersøgelse af de principielle spørgsmål og under hensyntagen til de forskellige opfattelser, som er fremkommet;

for at udføre sin opgave med at drage omsorg for denne forordnings anvendelse, skal Kommissionen kunne rette henstillinger og beslutninger til virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder for at bringe overtrædelser af forordningens bestemmelser om forbud mod visse aftaler, vedtagelser og visse former for praksis til ophør;

overholdelsen af forordningens forbudsregler og opfyldelsen af de pligter, som pålægges virksomheder og sammenslutninger af virksomheder under anvendelse af forordningen, skal kunne sikres ved bøder og tvangsbøder;

der bør sikres de pågældende virksomheder ret til at blive hørt af Kommissionen; der bør gives tredje- mand, hvis interesser kan berøres af en beslutning,

lejlighed til at udtale sig forinden, og der bør sikres en vidtgående offentliggørelse af de trufne beslutninger;

der bør i henhold til traktatens artikel 172 tillægges Domstolen fuld prøvelsesret vedrørende beslutninger, ved hvilke bøder eller tvangsbøder pålægges;

ikrafttrædelsen af forordningens forbud vedrørende aftaler, vedtagelser og samordnet praksis, som består på dagen for denne forordnings offentliggørelse i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, bør udsættes seks måneder for at lette virksomhedernes tilpasning til forordningens bestemmelser;

der bør inden for en passende frist efter afslutningen af de forhandlinger, der vil blive ført med de tredjelande, der har underskrevet den reviderede konvention om Rhinsejlad, foretages de ændringer af forordningen i dens helhed, som måtte vise sig nødvendige under hensyntagen til de forpligtelser, der følger af den reviderede konvention om Rhinsejlad;

der bør foretages de ændringer i forordningen, der i givet fald viser sig nødvendige efter erfaringer, der opnås i løbet af tre år. Under hensyntagen til udviklingen af den fælles transportpolitik i løbet af det nævnte tidsrum skal det især undersøges, om forordningens anvendelsesområde bør udstrækkes til aftaler, vedtagelser og samordnet praksis samt til misbrug af den dominerende stilling, som ikke påvirker handelen mellem medlemsstater,

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

Principbestemmelse

For så vidt angår transport med jernbane, ad landeveje og sejlbare vandveje, finder bestemmelserne i denne forordning anvendelse på aftaler, vedtagelser og samordnet praksis, som har til formål eller følge at fastsætte befordringspriser og -vilkår, begrænsning af eller kontrol med udbudet af transportydelser, opdeling af transportmarkederne, anvendelse af tekniske forbedringer eller teknisk samarbejde, fælles finansiering eller erhvervelse af transportmateriel eller -tilbehør, som er umiddelbart forbundet med transportydelse, for så vidt som dette er nødvendigt for den fælles drift af en sammenslutning af virksomheder inden for landevejs- og vandvejstrafikken, således som defineret i artikel 4, samt på misbrug af en dominerende stilling på transportmarkedet. Disse bestemmelser gælder også virksomhed udøvet af støtterhvervene på transportområdet, når denne virksomhed har det ovenfor anførte formål eller de ovenfor anførte virkninger.

*Artikel 2***Forbud mod aftaler**

Med forbehold af artiklerne 3—6 er alle aftaler mellem virksomheder, alle vedtagelser inden for samordnede praksis af virksomheder og alle former for samordnet praksis, der kan påvirke handelen mellem medlemsstater, og som har til formål eller til følge at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen inden for fællesmarkedet, uforenelige med fællesmarkedet og forbudt, uden at dette kræver en forudgående beslutning, navnlig sådanne som består i:

- a) direkte eller indirekte fastsættelse af befordringsvederlag og -vilkår eller af andre forretningsbetingelser,
- b) begrænsning af eller kontrol med befordringsudbud, afsætning, teknisk udvikling eller investeringer,
- c) opdeling af transportmarkeder,
- d) anvendelse af ulige vilkår for ydelser af samme værdi over for handelspartnere, som derved stilles ringere i konkurrencen,
- e) at det stilles som vilkår for indgåelse af en aftale, at medkontrahenten godkender tillægssydelse, som efter deres natur eller ifølge handelssædvane ikke har forbindelse med transportydelsen.

*Artikel 3***Lovlig undtagelse for tekniske aftaler**

1. Det i artikel 2 fastsatte forbud gælder ikke for aftaler, vedtagelser og samordnet praksis, som udelukkende har anvendelse af tekniske forbedringer eller teknisk samarbejde til formål og til følge ved

- a) ensartet anvendelse af normer og typer for materiel, driftsmidler til trafikken, transportmidler og faste anlæg;
- b) udveksling eller fælles anvendelse af personale, materiel, transportmidler og faste anlæg til gennemførelse af befordringer;
- c) ordning og gennemførelse af forbindelsesbefordringer, supplerende befordringer, erstatningsbefordringer eller kombinerede befordringer samt opstilling og anvendelse af totalpriser og totalvilkår, herunder konkurrencepriser, for disse befordringer;
- d) dirigering af trafikken inden for samme transportgren ad de driftsmæssigt mest hensigtsmæssige ruter;
- e) samordning af køre- og fartplaner for ruter, som følger efter hinanden;
- f) samling af enkeltladninger;

- g) opstilling af ensartede regler for befordringstariffernes struktur og betingelser for disses anvendelse, for så vidt som befordringspriser og -vilkår ikke fastlægges herigennem.

2. Kommissionen forelægger eventuelt for Rådet forslag til udvidelse eller indskrænkning af opregningen i stk. 1.

*Artikel 4***Undtagelse for sammenslutninger af små og mellemstore virksomheder**

1. Aftaler, vedtagelser og samordnet praksis af den i artikel 2 angivne art er undtaget fra det der anførte forbud, når de har følgende formål:

- oprettelse og drift af sammenslutninger af virksomheder inden for landevejs- og vandvejstrafikken til udførelse af transportvirksomhed,
- fælles finansiering eller erhvervelse af transportmateriel eller -tilbehør, som står i umiddelbar forbindelse med transportydelsen, for så vidt som dette er nødvendigt for den fælles drift af disse sammenslutninger,

og når sammenslutningens samlede lastekapacitet ikke overstiger følgende mængder:

- 10.000 tons ved befordring ad landeveje,
- 500.000 tons ved befordring ad sejlbare vandveje.

Hver af de i sammenslutningen deltagende enkeltvirksomheder må kun have en kapacitet på højst 1000 tons ved befordring ad landeveje eller højst 50.000 tons ved befordring ad sejlbare vandveje.

2. Har iværksættelsen af aftaler, vedtagelser eller samordnet praksis af den i stk. 1 angivne art i det enkelte tilfælde virkninger, som er uforenelige med de i artikel 5 anførte betingelser, og udgør et misbrug af fritagelsen fra artikel 2, kan det pålægges de pågældende virksomheder og sammenslutninger af virksomheder at bringe disse virkninger til ophør.

*Artikel 5***Forbudets ikke-anvendelse**

Det i artikel 2 indeholdte forbud kan med tilbagevirkende kraft erklæres for uanvendeligt på

- aftaler eller kategorier af aftaler mellem virksomheder,
- vedtagelser eller kategorier af vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder,
- samordnet praksis eller kategorier heraf,

som bidrager til

- at forbedre kvaliteten af transportydelserne eller
- at fremme en større kontinuitet og stabilitet i tilfredsstillende af transportbehovet på de markeder, hvor udbud og efterspørgsel er underkastet stærke tidsbestemte svingninger, eller
- at forøge virksomhedernes produktivitet eller
- at fremme den tekniske eller økonomiske udvikling

under passende hensyntagen til transportforbrugernes interesser, og uden at der

- a) pålægges de pågældende transportvirksomheder begrænsninger, som ikke er nødvendige for at nå disse mål,
- b) gives disse virksomheder mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af det pågældende transportmarked.

Artikel 6

Aftaler om begrænsning af forstyrrelser, der følger af transportmarkedets struktur

1. Så længe Rådet ikke har iværksat nogen egnede foranstaltninger inden for rammerne af den fælles transportpolitik til sikring af stabiliteten på et transportmarked, kan det i artikel 2 indeholdte forbud erklæres for uanvendeligt på aftaler, vedtagelser og samordnet praksis, som er egnede til at begrænse forstyrrelserne på det pågældende marked.

2. En beslutning, der træffes i overensstemmelse med fremgangsmåden i artikel 14 om ikke at anvende det i artikel 2 indeholdte forbud må først komme til anvendelse, når Rådet med kvalificeret flertal eller, når en medlemsstat er af den opfattelse, at betingelserne i traktatens artikel 75, stk. 3. er opfyldt, med enstemmighed på grundlag af en beretning fra Kommissionen har konstateret en krisesituation på hele transportmarkedet eller på en del af dette.

3. Med forbehold af bestemmelserne i stk. 2, er beslutningen om ikke-anvendelse af forbud i artikel 2 underkastet den betingelse,

- a) at aftaler, vedtagelser eller samordnet praksis ikke pålægger de pågældende virksomheder nogen begrænsninger, som ikke er nødvendige for at begrænse forstyrrelserne, og
- b) at de ikke gør det muligt for disse virksomheder at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af det pågældende transportmarked.

Artikel 7

Aftalers og vedtagelsers manglende retsvirkning

De aftaler eller vedtagelser, som er forbudt i medfør af de foranstående bestemmelser, har ingen retsvirkning.

Artikel 8

Forbud mod misbrug af en dominerende stilling

En eller flere virksomheders misbrug af en dominerende stilling på fællesmarkedet eller en væsentlig del heraf er uforenelig med fællesmarkedet og forbudt i den udstrækning, samhandelen mellem medlemsstater herved kan påvirkes.

Misbrug kan især bestå i:

- a) direkte eller indirekte påtvingelse af urimelige befordringspriser eller -betingelser,
- b) begrænsning af befordringsudbud, afsætning eller teknisk udvikling til skade for forbrugerne,
- c) anvendelse af ulige vilkår for ydelser af samme værdi over for handelspartnere, som derved stilles ringere i konkurrencen,
- d) at det stilles som vilkår for indgåelse af en aftale, at medkontrahenten godkender tillægsydelser, som efter deres natur eller ifølge handelssædvane ikke har forbindelse med befordringsydelsen.

Artikel 9

Offentlige virksomheder

1. På transportområdet afstår medlemsstaterne, for så vidt angår offentlige virksomheder og virksomheder, som de indrømmer særlige eller eksklusive rettigheder, fra at træffe eller opretholde foranstaltninger, som er i strid med bestemmelserne i de foregående artikler.

2. Virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, er underkastet bestemmelserne i de foregående artikler, i det omfang anvendelsen af disse bestemmelser ikke retligt eller faktisk hindrer opfyldelsen af de særlige opgaver, som er betroet dem. Udviklingen af samhandelen må ikke påvirkes i et sådant omfang, at det strider mod Fællesskabets interesser.

3. Kommissionen påser, at bestemmelserne i denne artikel bringes i anvendelse, og meddeler, såfremt det er påkrævet, medlemsstaterne passende direktiver eller beslutninger.

*Artikel 10***Behandling af sager ex officio eller på begæring**

Kommissionen kan på begæring eller på eget initiativ indlede behandlingen af en sag med henblik på at bringe overtrædelse af bestemmelserne i artikel 2 eller 8 til ophør samt fremgangsmåden med henblik på anvendelse af artikel 4, stk. 2.

Berettigede til at indgive klage er:

- a) medlemsstaterne
- b) fysiske eller juridiske personer, som påberåber sig en berettiget interesse.

*Artikel 11***Afslutning af sager, der er behandlet på begæring eller ex officio**

1. Konstaterer Kommissionen, at der foreligger overtrædelse af artikel 2 eller artikel 8, kan den ved beslutning pålægge de pågældende virksomheder og sammenslutninger af virksomheder at bringe den konstaterede overtrædelse til ophør.

Med forbehold af de øvrige bestemmelser i denne forordning kan Kommissionen, inden den træffer beslutning i henhold til første afsnit, rette henstillinger til de pågældende virksomheder og sammenslutninger af virksomheder om at bringe overtrædelsen til ophør.

2. Stk. 1 finder ligeledes anvendelse på det i artikel 4, stk. 2, omhandlede tilfælde.

3. Såfremt Kommissionen finder, at der efter de for den foreliggende kendsgerninger ikke er anledning til i henhold til artikel 2, artikel 4, stk. 2, eller artikel 8, at skride ind over for en aftale, en vedtagelse eller en praksis, tilbageviser den, når sagen beror på en klage, ved en beslutning klagen som ubegrundet.

4. Såfremt Kommissionen efter behandlingen af en sag, der er påbegyndt på grundlag af en klage eller på dens eget initiativ, finder, at en aftale, en vedtagelse eller en samordnet praksis opfylder betingelserne i artikel 2 og artikel 5, vedtager den en beslutning om anvendelse af artikel 5. I beslutningen angives det tidspunkt, fra hvilket den får virkning. Dette tidspunkt kan ligge forud for den dag, på hvilken beslutningen vedtages.

*Artikel 12***Anvendelse af artikel 5 — fremsættelse af indsigelser**

1. Virksomheder og sammenslutninger af virksomheder, som vil påberåbe sig artikel 5, med hensyn til aftaler, vedtagelser og samordnet praksis af den i artikel 2 angivne art, som de er deltagere i, kan indgive en ansøgning til Kommissionen.

2. Er Kommissionen i besiddelse af alt materiale, og finder den, at ansøgningen kan fremmes, offentliggør den, såfremt der ikke allerede er påbegyndt en sag på grundlag af artikel 10 mod aftalen, vedtagelsen eller den samordnede praksis, så hurtigt som muligt i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* det væsentligste af ansøgningens indhold med opfordring til enhver interesseret tredjemand om inden for en frist på 30 dage at fremsætte sine bemærkninger over for Kommissionen. Offentliggørelsen skal tage hensyn til virksomhedernes berettigede interesse i bevarelsen af deres forretningshemmeligheder.

3. Såfremt Kommissionen ikke inden for en frist på 90 dage fra dagen for offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, meddeler ansøgerne, at der består betydelig tvivl med hensyn til anvendeligheden af artikel 5, anses aftalen, vedtagelsen eller den samordnede praksis som beskrevet i ansøgningen for at være fritaget fra forbudet i den forløbne tid og i højst tre år fra dagen for offentliggørelsen af ansøgningen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Konstaterer Kommissionen efter udløbet af fristen på 90 dage, men før udløbet af treårsfristen, at betingelserne for anvendelse af artikel 5 ikke er til stede, erklærer den ved en beslutning det i artikel 2 indeholdte forbud for anvendeligt. Denne beslutning kan tillægges tilbagevirkende kraft, såfremt de pågældende har afgivet urigtige oplysninger, eller såfremt de misbruger fritagelsen fra bestemmelserne i artikel 2.

4. Har Kommissionen inden for fristen på 90 dage rettet den i stk. 3, første afsnit, omhandlede meddelelse til ansøgerne, undersøger den, om betingelserne i artikel 2 og artikel 5 er opfyldt.

Konstaterer den, at betingelserne i artikel 2 og artikel 5 er opfyldt, vedtager den en beslutning om anvendelse af artikel 5. I beslutningen angives den dato, fra hvilken den får virkning. Denne dato kan ligge forud for datoen for ansøgningen.

*Artikel 13***Gyldighedstiden for og tilbagekaldelse af beslutninger om anvendelse af artikel 5**

1. I den i overensstemmelse med artikel 11, stk. 4, eller artikel 12, stk. 4, andet afsnit, vedtagne beslutning om anvendelse af artikel 5 skal det angives, for hvilket tidsrum den gælder; dette tidsrum udgør i almindelighed ikke mindre end seks år. Der kan knyttes betingelser og påbud til beslutningen.

2. Beslutningen kan fornys, hvis forudsætningerne for anvendelse af artikel 5 stadig er opfyldt.

3. Kommissionen kan tilbagekalde eller ændre beslutningen eller forbyde de pågældende bestemte handlinger:

- a) såfremt de faktiske forhold har ændret sig på et for beslutningen væsentligt punkt,
- b) såfremt de pågældende ikke overholder et påbud, der er knyttet til beslutningen,
- c) såfremt beslutningen hviler på urigtige oplysninger eller er fremkaldt ved svig, eller
- d) såfremt de pågældende misbruger den ved beslutningen opnåede fritagelse fra artikel 2.

I de under b), c) og d) nævnte tilfælde kan beslutningen tilbagekaldes med tilbagevirkende kraft.

Artikel 14

Beslutning om anvendelse af artikel 6

1. Aftaler, vedtagelser og samordnet praksis af den i artikel 2 angivne art, for hvilke deltagerne vil påberåbe sig artikel 6, skal anmeldes til Kommissionen.
2. Kommissionens beslutning om anvendelse af artikel 6 får først virkning fra datoen for dens vedtagelse. Det tidsrum, for hvilket den gælder, skal angives heri. Beslutningens gyldighedstid må ikke overstige tre år fra det tidspunkt, hvor Rådet konstaterer en krisesituation i henhold til artikel 6, stk. 2.
3. Beslutningen kan fornys af Kommissionen, hvis Rådet på ny konstaterer en krisesituation i henhold til artikel 6, stk. 2, og de øvrige betingelser for anvendelsen af artikel 6 stadig er opfyldt.
4. Der kan knyttes betingelser og påbud til beslutningen.
5. Kommissionens beslutning ophører med at have gyldighed senest seks måneder efter, at de i artikel 6, stk. 1, nævnte foranstaltninger er bragt i anvendelse.
6. Artikel 13, stk. 3, finder anvendelse.

Artikel 15

Kompetence

Med forbehold af Domstolens adgang til at prøve beslutningen er det alene Kommissionen, som kan

- pålægge forpligtelser i henhold til artikel 4, stk. 2,
- udstede beslutninger i henhold til artiklerne 5 og 6.

Medlemsstaternes myndigheder forbliver kompetente til at afgøre, om betingelserne i artikel 2 eller 8 er opfyldt, så længe Kommissionen hverken har taget

skridt til udstedelsen af en beslutning i det enkelte tilfælde eller har oversendt den i artikel 12, stk. 3, første afsnit, omhandlede meddelelse.

Artikel 16

Forbindelse med medlemsstaternes myndigheder

1. Kommissionen gennemfører den i denne forordning omhandlede sagsbehandling i nær og vedvarende forbindelse med medlemsstaternes kompetente myndigheder; disse er berettigede til at fremsætte bemærkninger vedrørende sagsbehandlingen.

2. Kommissionen sender omgående til medlemsstaternes kompetente myndigheder en genpart af klager og ansøgninger samt af de vigtigste dokumenter, der som et led i sagsbehandlingen forelægges den eller fremsendes af den.

3. Et rådgivende Udvalg for kartel- og monopolspørgsmål på transportområdet høres før hver beslutning, som afslutter en i artikel 10 omhandlet sagsbehandling, samt før beslutninger i henhold til artikel 12, stk. 3, andet afsnit, og stk. 4, andet afsnit, og i henhold til artikel 14, stk. 2 og 3. Det rådgivende Udvalg skal endvidere høres før vedtagelsen af de i artikel 29 omhandlede gennemførelsesbestemmelser.

4. Det rådgivende Udvalg sammensættes af embedsmænd, der er kompetente i kartel- og monopolspørgsmål på transportområdet. Hver medlemsstat udpeger som sine repræsentanter to embedsmænd, der i tilfælde af forfald hver især kan erstattes af en anden embedsmand.

5. Høringen finder sted på et fælles møde, som Kommissionen indkalder til; dette møde finder sted tidligst fjorten dage efter afsendelsen af indkaldelsen. En fremstilling af sagen med angivelse af de vigtigste dokumenter samt et foreløbigt forslag til beslutning for hver sag, der skal behandles, skal være vedlagt indkaldelsen.

6. Det rådgivende Udvalg kan afgive en udtalelse, selv om medlemmer af Udvalget eller deres stedfortrædere ikke er til stede. Resultatet af høringen skal udformes skriftligt og vedlægges forslaget til beslutning. Det offentliggøres ikke.

Artikel 17

Rådets undersøgelse af et principielt spørgsmål, som vedrører den fælles transportpolitik, og som opstår i forbindelse med en bestemt sag

1. Kommissionen vedtager først en beslutning, for hvilken den i artikel 16 omhandlede høring er ob-

ligatorisk, efter udløbet af en frist på 20 dage fra den dag, på hvilken det rådgivende Udvalg har fremsat sin udtalelse.

2. Inden udløbet af den i stk. 1 nævnte frist kan hver medlemsstat anmode om indkaldelse af Rådet, for at dette sammen med Kommissionen kan undersøge de principielle spørgsmål vedrørende den fælles transportpolitik, som efter dens opfattelse står i forbindelse med den særlige sag, der skal træffes beslutning om.

Inden en frist af 30 dage fra den pågældende medlemsstats anmodning, træder Rådet sammen udelukkende for at undersøge disse principielle spørgsmål.

Kommissionen udsteder først sin beslutning efter rådsmødet.

3. Rådet kan endvidere efter anmodning af en medlemsstat eller af Kommissionen til enhver tid undersøge spørgsmål af generel karakter, som opstår i forbindelse med iværksættelsen af konkurrencepolitikken inden for transportsektoren.

4. I alle de tilfælde, hvor Rådet indkaldes for at undersøge principielle spørgsmål i henhold til stk. 2 eller for at undersøge spørgsmål af generel karakter i henhold til stk. 3, tager Kommissionen inden for rammerne af denne forordning hensyn til de forskellige opfattelser, som er fremkommet i Rådet.

Artikel 18

Undersøgelse af transportsektorer

1. Såfremt udviklingen af transporten, transportprisbevægelser og -stagnationer eller andre omstændigheder giver grund til at antage, at konkurrencen på transportområdet inden for fællesmarkedet i et bestemt geografisk område eller ved en eller flere trafikforbindelser eller for så vidt angår person- eller godsbefordring af en eller flere bestemte kategorier, er begrænset eller fordrejet, kan Kommissionen beslutte at iværksætte en generel undersøgelse på dette område og som et led i denne undersøgelse af virksomhederne på det pågældende område anmode om sådanne oplysninger og sådant materiale, som er nødvendige for anvendelsen af de i artiklerne 2—8 fastsatte principper.

2. Når Kommissionen iværkætter de i stk. 1 omhandlede undersøgelser, anmoder den ligeledes de virksomheder og grupper af virksomheder, hvis størrelse giver grund til at antage, at de indtager en dominerende stilling på fællesmarkedet eller på en væsentlig del heraf, om en erklæring om de faktorer, som vedrører virksomhedernes struktur og handlemåde, og som er nødvendige for at bedømme deres forhold med henblik på artikel 8.

3. Artikel 16, stk. 2—6, og artiklerne 17, 19, 20 og 21 finder anvendelse.

Artikel 19

Begæring om oplysninger

1. For at løse de opgaver, som er pålagt Kommissionen efter denne forordning, kan den indhente alle nødvendige oplysninger fra medlemsstaternes regeringer og kompetente myndigheder samt fra virksomheder og sammenslutninger af virksomheder.

2. Fremsætter Kommissionen begæring om oplysninger over for en virksomhed eller en sammenslutning af virksomheder, sender den samtidig til den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor virksomheden eller sammenslutningen af virksomheder har sit hjemsted, en genpart af sin begæring.

3. I sin begæring skal Kommissionen angive retsgrundlaget for og formålet med begæringen samt de sanktioner, der i artikel 22, skt. 1, litra b), er fastsat for afgivelse af urigtige oplysninger.

4. Pligten til at afgive oplysninger påhviler virksomhedernes indehavere eller disses repræsentanter, og for så vidt angår juridiske personer, selskaber og foreninger, der ikke har status som juridisk person, de personer, der ifølge lov eller vedtægt er bemyndiget til at repræsentere dem.

5. Såfremt en virksomhed eller sammenslutning af virksomheder ikke eller ikke udtømmende meddeler de krævede oplysninger inden udløbet af en af Kommissionen fastsat frist, fremsætter Kommissionen krav om oplysningerne ved beslutning. Denne skal angive hvilke oplysninger, der kræves, fastsætte en passende frist for afgivelse af oplysningerne og indeholde en henvisning til de i artikel 22, stk. 1, litra b), og artikel 23, stk. 1, litra c), fastsatte sanktioner samt til adgangen til at indgive klage over beslutningen for Domstolen.

6. Kommissionen sender samtidig til den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor virksomheden eller sammenslutningen af virksomheder har sit hjemsted en genpart af sin beslutning.

Artikel 20

Kontrolundersøgelser ved medlemsstaternes myndigheder

1. På Kommissionens begæring foretager medlemsstaternes kompetente myndigheder de kontrolundersøgelser, som Kommissionen i henhold til artikel 21, stk. 1, anser for formålstjenlige, eller som den har påbudt ved en beslutning i henhold til artikel 21, stk. 3. De repræsentanter for medlemsstaternes kompetente myndigheder, som Kommissionen i henhold til artikel 21, stk. 1, anser for formålstjenlige, eller som den har påbudt ved en beslutning i henhold til artikel 21, stk. 3, kan fremsætte klage over beslutningen for Domstolen.

tente myndigheder, som har fået til opgave at gennemføre kontrolundersøgelsen, udøver deres beføjelser efter fremlæggelse af en skriftlig fuldmagt udstedt af den kompetente myndighed i den medlemsstat, inden for hvis område kontrolundersøgelsen skal foretages. Fuldmagten skal indeholde en angivelse af kontrolundersøgelsens genstand og formål.

2. Repræsentanter for Kommissionen kan efter dens anmodning eller efter anmodning fra den kompetente myndighed i den medlemsstat, inden for hvis område undersøgelsen skal foretages, bistå denne myndigheds repræsentanter ved løsning af deres opgaver.

Artikel 21

Kommissionens beføjelser til at foretage kontrolundersøgelser

1. Til løsning af de opgaver, som i denne forordning er henlagt til Kommissionen, kan denne foretage alle nødvendige kontrolundersøgelser hos virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder.

I dette øjemed har Kommissionens befuldmægtigede repræsentanter følgende beføjelser:

- a) at kontrollere bøger og andre forretningspapirer;
- b) at tage afskrifter eller ekstraktudskrifter af bøger og forretningspapirer;
- c) at kræve mundtlige forklaringer på stedet;
- d) at få adgang til virksomhedernes samtlige lokaler, grunde og transportmidler.

2. Repræsentanter, som af Kommissionen har fået fuldmagt til at foretage kontrolundersøgelsen, udøver deres beføjelser efter fremlæggelse af en skriftlig fuldmagt, der indeholder oplysning om kontrolundersøgelsens genstand og formål samt om de i denne forordning i artikel 22, stk. 1, litra c), fastsatte sanktioner, der finder anvendelse, såfremt de forlangte bøger eller forretningspapirer ikke fremlægges i deres helhed. Kommissionen skal med passende varsel give den kompetente myndighed i den medlemsstat, inden for hvis område kontrolundersøgelsen skal foretages, underretning om undersøgelsesbeslutningen og om de befuldmægtigede personers identitet.

3. Virksomheder og sammenslutninger af virksomheder har pligt til at underkaste sig de kontrolundersøgelser, hvorom Kommissionen har truffet beslutning. I beslutningen angives kontrolundersøgelsens genstand og formål, fastsættes tidspunktet for dens begyndelse og gives oplysning om de i artikel 22, stk. 1, litra c), og artikel 23, stk. 1, litra d), fastsatte sanktioner samt om adgangen til at indbringe klage over beslutningen for Domstolen.

4. Kommissionen træffer de i stk. 3 omhandlede beslutninger efter at have indhentet udtalelse fra den kompetente myndighed i den medlemsstat, inden for hvis område kontrolundersøgelsen skal foretages.

5. Repræsentanter for den kompetente myndighed i den medlemsstat, inden for hvis område undersøgelsen skal foretages, kan efter vedkommende myndigheds eller Kommissionens anmodning bistå Kommissionens repræsentanter ved løsningen af disses opgaver.

6. Mudsætter en virksomhed sig en i henhold til denne artikel påbudt kontrolundersøgelse, yder vedkommende medlemsstat de af Kommissionen befyndede repræsentanter den fornødne støtte til løsning af deres opgaver. Medlemsstaterne træffer, efter at have rådført sig med Kommissionen, inden 1. januar 1970 de til dette formål fornødne forholdsregler.

Artikel 22

Bøder

1. Ved beslutning kan Kommissionen pålægge virksomheder og sammenslutninger af virksomheder bøder på 100 til 5.000 regningsenheder, såfremt de forsætligt eller uagtsomt:

- a) fremsætter urigtige eller forvanskede oplysninger i en begæring i henhold til artikel 12 eller en anmeldelse i henhold til artikel 14,
- b) i et svar på en begæring i henhold til artikel 18 eller artikel 19, stk. 3 eller stk. 5, giver en oplysning, der er urigtig, eller ikke giver en oplysning inden udløbet af den frist, som er fastsat ved beslutning, truffet i henhold til artikel 19, stk. 5,
- c) under en kontrolundersøgelse i henhold til artikel 20 eller artikel 21 kun ufuldstændigt fremlægger de forlangte bøger eller øvrige forretningspapirer eller nægter at underkaste sig en kontrolundersøgelse, der er påbudt ved beslutning i henhold til artikel 21, stk. 3.

2. Ved beslutning kan Kommissionen pålægge virksomheder og sammenslutninger af virksomheder bøder på mindst 1.000 og højst 1.000.000 regningsenheder, idet sidstnævnte beløb dog kan forhøjes til 10 % af omsætningen i det sidste regnskabsår i hver af de virksomheder, som har medvirket ved overtrædelsen, såfremt de forsætligt eller uagtsomt:

- a) overtræder bestemmelserne i artikel 2 eller artikel 8, eller undlader at efterkomme et påbud, der er meddelt dem i medfør af artikel 4, stk. 2;

- b) handler i strid med et påbud meddelt i henhold til artikel 13, stk. 1, eller artikel 14, stk. 4.

Ved fastsættelsen af bødens størrelse skal der tages hensyn til både overtrædelsens grovhed og dens varighed.

3. Bestemmelserne i artikel 16, stk. 3—6, og i artikel 17 anvendes.

4. Beslutninger, der træffes i henhold til stk. 1 og 2 er ikke sanktioner i strafferetlig forstand.

Artikel 23

Tvangsbøder

1. Kommissionen kan ved beslutning pålægge virksomheder og sammenslutninger af virksomheder tvangsbøder på halvtreds til tusind regningsenheder for hver dag, der går ud over det i beslutningen fastsatte tidspunkt, for at tvinge dem til:

- at ophøre med en overtrædelse af artikel 2 eller artikel 8, hvis ophør den har anordnet i henhold til artikel 11, eller at efterkomme et påbud i henhold til artikel 4, stk. 2,
- at ophøre med en handling, som er forbudt i henhold til artikel 13, stk. 3,
- at afgive udtømmende og rigtige oplysninger, som er afkrævet dem ved beslutning truffet af Kommissionen i henhold til artikel 19, stk. 5,
- at underkaste sig en kontrolundersøgelse, som Kommissionen har påbudt ved beslutning i henhold til artikel 21, stk. 3.

2. Når virksomhederne eller sammenslutningerne af virksomheder har efterkommet den forpligtelse, til hvis opfyldelse tvangsbøden er blevet fastsat, kan Kommissionen fastsætte tvangsbødens endelige størrelse til et mindre beløb end det, den oprindelige beslutning ville føre til.

3. Bestemmelserne i artikel 16, stk. 3—6, og artikel 17 anvendes.

Artikel 24

Prøvelse ved Domstolen

Med hensyn til klager over beslutninger, hvorved Kommissionen har fastsat en bøde eller en tvangsbøde, har Domstolen i overensstemmelse med bestemmelsen i traktatens artikel 172 fuld prøvelsesret; den kan ophæve, nedsætte eller forhøje den pålagte bøde eller tvangsbøde.

Artikel 25

Regningsenhed

Ved anvendelse af bestemmelserne i artiklerne 22—24 gælder den regningsenhed, som er fastsat for opstillingen af Fællesskabets budget i medfør af bestemmelserne i traktatens artikler 207 og 209.

Artikel 26

Udtalelser fra interesserede parter og tredjemand

1. Forinden der træffes beslutning i henhold til artikel 11, artikel 12, stk. 3, andet afsnit, og stk. 4, artikel 13, stk. 3, artikel 14, stk. 2, og 3, samt artiklerne 22 og 23, skal Kommissionen give de deltagende virksomheder og sammenslutninger af virksomheder lejlighed til at udtale sig vedrørende de af Kommissionen fremførte klagepunkter.

2. I den udstrækning, Kommissionen eller medlemsstaternes kompetente myndigheder anser det for påkrævet, kan der også indhentes udtalelser fra andre fysiske eller juridiske personer. I tilfælde af, at fysiske eller juridiske personer fremsætter anmodning om at måtte udtale sig i sagen, skal en sådan anmodning imødekommes, hvis de pågældende godtgør at have tilstrækkelig interesse heri.

3. Vil Kommissionen vedtage en beslutning om anvendelse af artikel 5 eller 6, offentliggør den det væsentlige indhold af den pågældende aftale, vedtagelse eller samordnede praksis med opfordring til enhver interesseret tredjemand til at meddele Kommissionen sine bemærkninger inden for en frist, der skal fastsættes af den til mindst en måned. Offentliggørelsen skal tage hensyn til virksomhedernes berettigede interesse i bevarelsen af deres forretningshemmeligheder.

Artikel 27

Tavshedspligt

1. De oplysninger, der er indhentet i medfør af bestemmelserne i artiklerne 18, 19, 20 og 21 må kun bruges til det med undersøgelsen eller kontrollen tilsigtede formål.

2. Med forbehold af bestemmelserne i artiklerne 26 og 28 er Kommissionen og medlemsstaternes kompetente myndigheder samt deres tjenestemænd og øvrige ansatte forpligtede til ikke at give oplysninger om forhold, som de i medfør af denne forordning får kendskab til, og som ifølge deres natur er undergivet tavshedspligt.

3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 er ikke til hinder for offentliggørelse af oversigter eller redegørelser, som ikke indeholder oplysning om enkelte virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder.

Artikel 28

Offentliggørelse af beslutninger

1. Kommissionen offentliggør de beslutninger, som er truffet i medfør af artikel 11, artikel 12, stk. 3, andet afsnit, og stk. 4, artikel 13, stk. 3, og artikel 14, stk. 2 og 3.

2. Offentliggørelsen sker med angivelse af de interesserede parter og beslutningens væsentligste indhold; ved offentliggørelsen skal der tages hensyn til virksomhedernes berettigede interesse i beskyttelse af forretningshemmeligheder.

Artikel 29

Gennemførelsesbestemmelser

Kommissionen er bemyndiget til at udstede gennemførelsesbestemmelser om form, indhold og andre enkeltheder vedrørende klager i henhold til artikel 10, ansøgninger i henhold til artikel 12, anmeldelser i henhold til artikel 14, stk. 1, samt om høringer i henhold til artikel 26, stk. 1 og 2.

Artikel 30

Ikrafttræden, bestående aftaler

1. Denne forordning træder i kraft 1. juli 1968.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 19. juli 1968

2. Uanset stk. 1 træder artikel 8 i kraft dagen efter denne forordnings offentliggørelse i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

3. For aftaler, vedtagelser og samordnet praksis af den i artikel 2, angivne art, der allerede bestod ved denne forordnings ikrafttræden eller er etableret efter dens ikrafttræden, men inden dagen for offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, gælder forbudet i artikel 2 fra 1. januar 1969.

4. Bestemmelsen i stk. 3 kan ikke gøres gældende over for virksomheder og sammenslutninger af virksomheder, som har opsagt aftaler, vedtagelser og samordnet praksis inden den dag, som følger efter denne forordnings offentliggørelse i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 31

Revision af forordningen

1. Inden seks måneder efter afslutningen af de forhandlinger, som vil blive ført med tredjelande, der har underskrevet den reviderede konvention om Rhinsejlad, foretager Rådet på forslag fra Kommissionen de ændringer i denne forordning i dens helhed, som måtte vise sig nødvendige under hensyntagen til de forpligtelser, der følger af den reviderede konvention om Rhinsejlad.

2. Kommissionen sender inden 1. januar 1971 til Rådet en samlet beretning om anvendelsen af denne forordning og inden 1. juli 1971 et forslag til en forordning, som tager sigte på at ændre denne forordning i det omfang, dette viser sig at være nødvendigt.

På Rådets vegne
O. L. SCALFARO
Formand